

ชื่อวิจัย	การหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการขยะและลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนของชุมชนตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
ผู้ดำเนินการวิจัย	อุดมพงษ์ เกศศรีพงษ์ศา และคณะ
หน่วยงาน	สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปี พ.ศ.	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการขยะในครัวเรือนของชุมชนตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ และเพื่อลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนของชุมชนตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนในเป้าหมาย คือ ชุมชนบ้านยางน้อย อำเภอชุมพลบุรี หมู่ 13 จำนวน 50 ครัวเรือน โดยเป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการขยะในครัวเรือนของชุมชน คือ “การสร้างชุมชนการจัดการขยะต้นแบบโดยจัดการตั้งแต่ต้นทางในครัวเรือนเอง” ซึ่งรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ส่งเสริมกระตุ้นให้คนในชุมชนหันมาจัดการตนเองโดยที่ผู้นำมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการดำเนินการ ทำเป็นต้นแบบ ส่งเสริมให้คนชุมชนทำทุกครัวเรือน ตั้งแต่เด็กเยาวชน ผู้ปกครอง เป็นหลัก และ 2) การลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนของชุมชนตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ พบว่า สมาชิกชุมชนจำนวน 45 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 90 ได้ดำเนินกิจกรรมที่ช่วยลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนจนกลายเป็นหมู่บ้านต้นแบบในการจัดการขยะ ได้แก่ การคัดแยกขยะในบ้านตัวเอง เช่น ขวด พลาสติก กระดาษ แยกสะสมไว้ขาย และกำจัดขยะเองในครัวเรือน เช่น ถูพลาสติกที่ย่อยสลายยาก จะใช้วิธีการเผาทำลาย เป็นต้น ทำให้ไม่มีปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนเลย, คนในชุมชนแต่ละครัวเรือนดูแลและทำความสะอาด เก็บขยะหน้าบ้านตนเอง, ชุมชนมีการประชุม ตั้งทีมคณะทำงาน ภูมิศึกษา ระเบียบร่วมกัน, มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งเป็นต้นแบบ มีจิตอาสาในการจัดการขยะและลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือน, ทั้งชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการขยะในบ้านของตนเองทุกหลังคาเรือน, ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในครัวเรือนเก็บขยะไปขายทุกวัน อาทิตยของแต่ละสัปดาห์, เศษขยะพลาสติกใช้การเผาทิ้งในครัวเรือนตนเอง โดยไม่มีถังขยะเลย สิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงและชุมชนได้รับภายในชุมชนหมู่ 13 คือ เป็นชุมชนต้นแบบในด้านการจัดการขยะและลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือน ได้รับรางวัลทั้งระดับชุมชน ระดับประเทศ เป็นแหล่งศึกษา

ดูงาน หน่วยงานราชการภายในจังหวัดและภายนอกให้การสนับสนุนงบประมาณและองค์ความรู้ในการดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการขยะและลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือน

คำสำคัญ : การจัดการขยะ แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะ การใช้ประโยชน์จากขยะ